

Dosarul nr. 1ra-867/22
1-12099027-01-1ra-08062022

Curtea Supremă de Justiție
D E C I Z I E

07 februarie 2023

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte - Timofti Vladimir

Judecători - Plămădeală Ghenadie, Catan Liliana,
Cobzac Elena, Boico Victor

Judecând fără citarea părților, în baza materialelor din dosar, recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de Circumscripție Chișinău, *Popov Oleg*, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 28 februarie 2022, în cauza penală de învinuire a lui

Mușchei Veaceslav XXXXX, XXXXX

în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 151 alin. (2), lit. d) Cod penal.

Termenii de examinare:

prima instanță: 28.12.2020 – 27.04.2021;

instanța de apel: 19.05.2020 – 28.02. 2022;

instanța de recurs: 08.06.2022 – 07.02.2023.

Asupra motivelor recursului, în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Ungheni, sediul Central din 27 aprilie 2021, s-a anulat sentința Judecătoriei Ungheni din 21 iulie 2015, prin care *Mușchei Veaceslav* a fost recunoscut vinovat în săvârșirea infracțiunii prevăzute la art. 151 alin. (2), lit. d) Cod penal și condamnat - **8** ani închisoare cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

Prin aceiași sentință *Mușchei Veaceslav* a fost recunoscut vinovat în baza art. 151 alin. (2), lit. d) Cod penal și în baza acestei Legi cu aplicarea prevederilor art. 364¹ Cod de procedură penală, i-a fost stabilită pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen - **5** ani, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

Potrivit art. 90 alin. (1), (2), (6) Cod penal, executarea pedepsei cu închisoarea în privința lui *Mușchei Veaceslav*, s-a suspendat condiționat pe un termen de probațiune - 3 ani, cu obligarea acestuia să nu-și schimbe domiciliul/reședința fără consimțământul organului competent.

S-a admis integral acțiunea civilă înaintată de către partea

vătămată XXXXX împotriva inculpatului *Muşchei Veaceslav*, în latura încasării prejudiciului moral și a cheltuielilor de asistență juridică.

S-a încasat din contul lui *Muşchei Veaceslav* în beneficiul lui XXXXX suma de 100 000 lei cu titlu de prejudiciu moral și suma de 3 000 lei cu titlu de cheltuieli pentru asistență juridică.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat în fapt că: **Muşchei Veaceslav**, la 29.08.2008, aproximativ la orele 03:00 împreună cu Olaru Mihail și Muşchei Ina, aflându-se în fața barului „Neptun” din or. Ungheni, ca rezultat a unui conflict care s-a iscat spontan cu XXXXX, acționând prin intenție directă, dându-și seama de caracterul acțiunilor sale, prevăzând urmările, a dorit în mod conștient survenirea acestora, i-a aplicat ultimului lovituri cu pumnii și picioarele peste corp, cauzându-i conform raportului de expertiză medico-legală nr. 161 din 08 octombrie 2008 vătămări corporale grave periculoase pentru viață sub formă de traumă optuză a abdomenului cu ruptura corpului pancreasului, hematom al bursei omentale, hematom a mezoului colonului transvers, hematom reproperetoneal pe dreapta complicate cu hemoperetoneum.

Acțiunile inculpatului *Muşchei Veaceslav*, au fost încadrate juridic în baza art. 151 alin. (2), lit. d) Cod penal, conform semnelor calificative – ” *vătămare intenționată gravă a integrității corporale sau a sănătății, care este periculoasă pentru viață, săvârșită de două sau mai multe persoane*”.

3. Nefiind de acord cu sentința, a declarat apel procurorul în Procuratura r-lui Ungheni, *Steclari Ion*, prin care a solicitat, casarea sentinței, cu dispunerea rejudecării cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care *Muşchei Veaceslav* să fie recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute la art. 151 alin. (2), lit. d) Cod penal, cu stabilirea unei pedepse – **7** ani, cu executarea în penitenciar de tip semiînchis.

3.1. În motivarea apelului a menționat că, pedeapsa stabilită inculpatului de către prima instanță cu suspendarea condiționată a executării pedepsei cu închisoarea nu este oportună și este una neîntemeiată, deoarece în speță nu au fost stabilite circumstanțe ce atenuează sau agravează răspunderea penală în conformitate cu prevederile art. art. 76, 77 Cod penal.

La fel, având în vedere circumstanțele cauzei și a personalității inculpatului până la săvârșirea faptei și după săvârșirea acesteia, constată că, corijarea și reeducarea acestuia este posibilă doar cu aplicarea unei pedepse sub formă de închisoare pe un termen de **7** ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, aceasta fiind echitabilă și suficientă pentru restabilirea echității sociale, a drepturilor și intereselor statului.

De asemenea a notat că, prima instanță la individualizarea, stabilirea categoriei și termenului pedepsei inculpatului, nu a ținut cont de prevederile art. art. 6, 7, 16, 61, 75, 76, 77, 78 Cod penal.

A considerat că, suspendarea condiționată a executării pedepsei este una neîntemeiată, dat fiind faptul că, inculpatul nu este la prima

abatere de la lege, acesta anterior a fost condamnat, or, faptul că inculpatul a recunoscut vinovăția - *nu constituie circumstanțe privind aplicarea unei pedepse mai blânde.*

A relatat că, pedeapsa cu închisoarea este aptă și va atinge realizarea scopului pedepsei, contribuind la corijarea și reeducarea inculpatului, la formarea unei atitudini pozitive a acestuia față de fapta comisă.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 28 februarie 2022, a fost respins apelul procurorului, ca nefundat cu menținerea sentinței fără modificări.

4.1. În argumentarea soluției adoptate, instanța de apel a indicat că, prima instanță, cercetând în cumul probele administrate în ședința de judecată prin prisma admisibilității, pertinentei și concludenței, utilității și veridicității, raportată la declarațiile date în ședința de judecată și probele administrate, a stabilit o corectă situație de fapt, dând faptelor reținute în sarcina inculpatului Mușchei Veaceslav încadrarea juridică în baza art. 151 alin. (2), lit. d) Cod penal, după indicii calificativi – *”vătămarea intenționată gravă a integrității corporale sau a sănătății, care este periculoasă pentru viață, săvârșită de două sau mai multe persoane”.*

Instanța de apel a constatat că, cauza penală, a fost examinată în baza art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală și acțiunile infracționale ale inculpatului întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 151 alin. (2), lit. d) Cod penal, sentința nefiind contestată în această parte de către părțile la proces.

Verificând chestiunea individualizării pedepsei penale în privința inculpatului Mușchei Veaceslav a constatat instanța de apel că, prima instanță a acordat deplină eficiență prevederilor art. art. 6, 7, 61, 75 Cod penal, ținând cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele care atenuează ori agravează răspunderea penală, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

A reținut instanța de apel că, prin sentința Judecătorei Ungheni din 21 iulie 2015, Mușchei Veaceslav a fost recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 151 alin. (2), lit. d) Cod penal, cu stabilirea unei pedepse sub formă de 8 (opt) ani închisoare cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, cauza penală fiind examinată în lipsa inculpatului, ultimul fiind anunțat în căutare.

A constatat că, prin încheierea Judecătorei Ungheni din 04 martie 2021, s-a dispus rejudecarea cauzei penale în caz de extrădare în baza art. 559¹ Cod penal.

A reținut instanța de apel că, potrivit art. 10 alin. (2) Cod penal, legea penală care înăsprește pedeapsa sau înrăutățește situația persoanei vinovate de săvârșirea unei infracțiuni nu are efect retroactiv.

Instanța de apel a relatat că, acțiunile infracționale ale inculpatului Mușchei Veaceslav, au avut loc la 29 august 2008, când sancțiunea

prevăzută de art. 151 alin. (2), lit. d) Cod penal, în calitate de pedeapsă prevedea sancțiunea cu închisoare de la 5 la 12 ani, legea penală fiind modificată în sensul înlăturării pedepsei prin Legea nr. 119 din 23.05.2013, în vigoare la 21.06.2013.

Prin urmare la stabilirea pedepsei, prima instanță a aplicat inculpatului Mușchei Veaceslav pedeapsa care era în vigoare la data comiterii faptei.

Cu referire la gravitatea infracțiunii săvârșite de inculpatul Mușchei Veaceslav, instanța de apel a relatat că, în conformitate cu prevederile art. 16 alin. (4) Cod penal, infracțiunea săvârșită, în funcție de caracterul și gradul prejudiciabil, se clasifică ca infracțiune „gravă”.

A conchis instanța de apel că, reieșind din totalitatea circumstanțelor stabilite, inclusiv împrejurarea că inculpatul Mușchei Veaceslav Gheorghe, a fost provocat la săvârșirea infracțiunii imputate de însuși partea vătămată Calancea Vadim, care a comis accident rutier în privința inculpatului părăsind locul accidentului rutier, la locul de trai se caracterizează pozitiv, anterior a fost condamnat pentru infracțiuni săvârșite în timpul minoratului, fără antecedente penale, de faptul că nu se află la evidența medicului narcolog, psihiatru, cât și de atitudinea acestuia față de cele săvârșite, că a recunoscut integral vinovăția în cadrul urmăririi penale și în instanța de judecată, de atitudinea inculpatului, ținând cont și de scopul pedepsei penale îndreptate spre restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnatului cât și a altor persoane, de faptul că infracțiunea comisă face parte din categoria celor grave, prima instanță a considerat că, corijarea și reeducarea inculpatului este posibilă cu aplicarea pedepsei sub formă de închisoare, cu suspendarea condiționată a executării pedepsei, în conformitate cu art. 90 alin. (1), (2), (6) Cod penal.

În contextul raționamentelor expuse supra, instanța de apel a apreciat că, pedeapsa penală, sub formă de închisoare, cu suspendarea condiționată a executării acesteia, stabilită inculpatului Mușchei Veaceslav constituie o pedeapsă echitabilă în coraport cu circumstanțele cauzei și cu personalitatea acesteia, fiind de natură să satisfacă exigențele individualizării pedepsei penale și care nu poate genera apariția unor sentimente de nedreptate, jignire, înrăire și de neîncredere în lege, fiind stabilită în limitele prevăzute de sancțiunea normei penale prevăzute de art. 151 alin. (2), lit. d) Cod penal și reduse în conformitate cu prevederile art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală.

Instanța de apel a respins solicitarea formulată de partea acuzării privind agravarea pedepsei penale în privința inculpatului Mușchei Veaceslav, și anume de a stabili inculpatului pedeapsă sub formă de închisoare, cu executarea reală a acesteia, deoarece argumentele de apel invocate în acest sens nu susțin temeinicia soluției propuse, iar datele din dosarul penal ce caracterizează atât împrejurările comiterii faptei prejudiciabile, cât și personalitatea inculpatului indică în mod cert faptul că, realizarea scopului pedepsei penale este posibilă în condițiile aplicării

unei pedepse penale sub formă de închisoare, cu suspendarea condiționată a executării pedepsei.

A relatat că, acuzatorul de stat nu a invocat careva temeieri pertinente în baza cărora să fie constatat faptul că izolarea inculpatului de societate este unica măsură aplicabilă și necesară în situația dată, or, inculpatul Mușchei Veaceslav a recunoscut vina în comiterea infracțiunii incriminate, a solicitat examinarea cauzei penale în procedură simplificată, sincer s-a căit de cele comise, careva circumstanțe atenuante sau agravante nu au fost reținute.

5. Nefiind de acord decizia instanței de apel, procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, *Popov Oleg*, invocând prevederile art. 427 alin. (1), pct. 6), 10) Cod de procedură penală, a declarat recurs, prin care a solicitat, casarea totală a deciziei, cu dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată, din motiv că eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

5.1 În motivarea cererii de recurs menționează că, instanța de apel, judecând în fapt și în drept cererea de apel împotriva sentinței, a admis erori de drept la motivarea soluției de individualizare a pedepsei penale și a modalității de executare de către inculpatul Mușchei Veaceslav a pedepsei cu închisoarea, erori de drept pe care le atribuie prevederilor art. 427 alin. (1), pct. 6), 10) Cod de procedură penală.

Relatează că, instanța de apel, la judecarea apelului, a avut obligația de a se pronunța motivat asupra argumentelor privind erorile admise de către prima instanță în ce privește individualizarea modalității de executare de către inculpatul Mușchei Veaceslav a pedepsei cu închisoarea.

În acest sens nu a răspuns clar și concis întru asigurarea garanțiilor unui proces echitabil.

Menționează că, instanța de apel nu s-a pronunțat asupra argumentului părții acuzării, care a solicitat înăsprirea pedepsei în privința inculpatului.

La fel, relatează că, instanța de apel în decizie a reflectat conceptele legale și doctrinare de individualizare a pedepsei penale doar prin prisma unui raționament de ordin general, alte argumente nefiind expuse de către aceasta.

Invocă că, omisiunea de a se expune motivat asupra argumentului procurorului privind individualizarea contrară prevederilor legale a pedepsei penale stabilite inculpatului, echivalează cu nerezolvarea fondului apelului, alegație ce atribuie prevederilor art. 427 alin. (1), pct. 6) Cod de procedură penală.

Mai mult, consideră că, în cauza dedusă judecării, nu s-au constatat circumstanțe ce ar justifica suspendarea condiționată a executării pedepsei în privința inculpatului Mușchei Veaceslav, or, personalitatea inculpatului nu prezintă garanțiile unei bune conduite, care ar fi permis instanței de apel de a manifesta indulgență în privința acestuia.

De asemenea menționează că, prin apelul procurorului s-a criticat sentința sub aspectul individualizării greșite a modalității de executare de către inculpat a pedepsei penale, argumentând că, aceasta nu este echitabilă și proporțională pericolului social al faptei săvârșite (*infracțiune gravă*), consecințelor lor (*cauzarea unei vătămări grave părții vătămate*) dar și personalității inculpatului (*anterior condamnat la pedepse cu închisoarea*).

Totodată, a conchis că, instanța de apel greșit a reținut că inculpatul a fost provocat la săvârșirea infracțiunii de către partea vătămată Calancea Vadim.

Reține că, din declarațiile părții vătămate nu se denotă o astfel stare de fapt și instanța a înțeles greșit declarațiile părții vătămate.

În contextul modalității de executare a pedepsei, invocă că, inculpatul nu și-a făcut concluzii necesare și a încălcat din nou legea penală săvârșind o faptă prejudiciabilă de o gravitate mai mare, reconfirmând că nu și-a conformat comportamentul regulilor elementare de conviețuire într-o societate bazată pe spiritul legalității și ordinii de drept.

A menționat că, recuperarea daunelor materiale cauzate părții vătămate și prezentarea de scuze după 13 ani de la fapta comisă, nu trebuia tratată de către instanța de apel ca o împrejurare care ar indica asupra corectării inculpatului.

Partea acuzării își exprimă convingerea că, pedeapsa stabilită inculpatului, din perspectiva modalității de executare, nu-și va atinge deplin scopul Legii penale.

Instanța de apel a fost obligată conform prevederilor art. 414 Cod de procedură penală, să prejudece cauza în partea individualizării modalității de executare a pedepsei cu închisoarea de către inculpatul Mușchei Veaceslav.

6. Împotriva recursului declarat, a înaintat referință avocatul *Roibu Vasile* în numele părții vătămate XXXXXX, care își reiterează aceiași poziție pe care a înaintat-o partea vătămată la judecarea cauzei în instanța de apel.

6.1. În motivarea referinței menționează că, sentința nu a fost atacată de către partea vătămată, deoarece inculpatul Mușchei Veaceslav a achitat acestuia integral prejudiciul moral și și-a cerut scuze, împăcându-se cu partea vătămată.

7. Judecând recursul ordinar în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit constată că, acesta urmează a fi admis din următoarele considerente.

Colegiul penal lărgit notează că potrivit art.435 alin.(1), pct.2), lit. c) Cod de procedură penală, *judecând recursul instanța este în drept să admită recursul, cu casarea totală a hotărârii atacate și cu dispunerea rejudecării de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.*

Prin urmare, instanța de recurs poate să intervină în soluția instanței de apel, inclusiv și să o caseze, atunci când se constată

comiterea erorilor de drept, care au dus la adoptarea unei hotărâri ilegale, totodată, verificându-se dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Din conținutul recursului declarat de către acuzatorul de stat, se atestă că acesta a indicat drept temei pentru declararea recursului prevederile art.427 alin.(1),pct. 6), 10) Cod de procedură penală, potrivit căruia „*hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, 6) inclusiv în temeiul când hotărârea atacată nu cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția, când motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii, 10) în cazurile când s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale*”.

Potrivit recursului, instanța de apel, la judecarea apelului, a avut obligația de a se pronunța motivat asupra argumentelor privind erorile admise de către prima instanță în ce privește individualizarea modalității de executare de către inculpatul *Mușchei Veaceslav* a pedepsei cu închisoarea

La fel, partea acuzării nu este de acord cu soluția instanței de apel, aceasta admitând erori de drept la motivarea soluției de individualizare a pedepsei penale și a modalității de executare de către inculpatul *Mușchei Veaceslav* a pedepsei cu închisoarea.

Așadar, analizând textul recursului declarat prin prisma temeiurilor invocate de către recurent, Colegiul penal lărgit constată că acestea și-au găsit confirmare în speța dedusă judecării, iar hotărârea instanței de apel urmează a fi desființată.

La caz, atât prima instanță, cât și instanța de apel au reținut și încadrat juridic acțiunile inculpatul *Mușchei Veaceslav* în baza art. 151 alin. (2), lit. d) Cod penal, după indicii calificativi - *”vătămare intenționată gravă a integrității corporale care este periculoasă pentru viață, săvârșită de două sau mai multe persoane”*.

Prin încheierea Judecătoriei Ungheni din 04 martie 2021, s-a admis cererea înaintată cu dispunerea rejudecării cauzei penale în privința inculpatului *Mușchei Veaceslav*, în caz de extrădare, în baza art. 559¹ Cod penal (f. d. 101, Vol. I).

Ulterior, prin sentința Judecătoriei Ungheni, sediul Central din **27 aprilie 2021** (f.d.144-149, Vol. II):

- s-a anulat sentința Judecătoriei Ungheni din 21 iulie 2015 (f.d.221-225, Vol. I), prin care *Mușchei Veaceslav* a fost recunoscut vinovat în săvârșirea infracțiunii prevăzute la art. 151 alin. (2), lit. d) Cod penal și condamnat - **8 ani** închisoare cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis;

- s-a recunoscut vinovat *Mușchei Veaceslav* în baza art. 151 alin. (2), lit. d) Cod penal și în baza acestei Legi cu aplicarea prevederilor art. 364¹ Cod de procedură penală, i-a fost stabilită pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen - **5 ani**, cu executare în penitenciar de tip semiînchis cu aplicarea art. 90 alin. (1), (2), (6) Cod penal, executarea

pedepsei cu închisoarea s-a suspendat condiționat pe un termen de probațiune - **3** ani, cu obligarea acestuia să nu-și schimbe domiciliul/reședința fără consimțământul organului competent;

- s-a încasat din contul lui *Mușchei Veaceslav* în beneficiul lui *Calancea Vadim* suma de **100 000** lei cu titlu de prejudiciu moral și suma de **3 000** lei cu titlu de cheltuieli pentru asistență juridică.

Instanța de apel, fiind investită cu judecarea apelului declarat împotriva sentinței, a respins apelul procurorului ca nefondat prin decizia din 28.02.2022 (f.d.181-192, Vol.-II), cu menținerea sentinței fără modificări.

La caz, lecturând materialele cauzei penale și hotărârile judecătorești pronunțate de către instanțele de fond, Colegiul penal lărgit atestă că acestea, au comis erori de drept, reieșind din următoarele.

Potrivit art. 394 alin. (2), pct. 3) Cod de procedură penală, în partea descriptivă a sentinței, *instanța de judecată este obligată, să motiveze aplicarea unei condamnări cu suspendarea condiționată a executării pedepsei.*

În atare circumstanțe, întru emiterea, pronunțarea unei hotărâri judecătorești, actul emis trebuie să corespundă atât după formă, cât și după conținut conform prevederilor prevăzute la art. art. 384-397 Cod de procedură penală.

Examinând actul judecătoresc emis de către **prima instanță**, în partea descriptivă a sentinței lipsește o motivare amplă și bine argumentată în vederea stabilirii pedepsei inculpatului prin prisma prevederilor art. 90 Cod penal, or, doar indicarea în textul sentinței, într-o manieră generală, a normelor juridice care presupun condamnarea cu suspendarea condiționată a executării pedepsei fără indicarea motivelor care au generat stabilirea unei astfel de pedeapsă, generează la caz o incertitudine și neîncredere în actul de înfăptuire a justiției.

În aceste condiții, Colegiul penal lărgit atestă că, într-o hotărâre judecătorească nu este necesar doar indicarea unei norme penale sau procesual penale în vederea atribuirii caracterului de formă a actului judecătoresc în cauză, or, instanța, ținând cont de circumstanțele cauzei, de probele care învinovățesc și/sau dezvinovățesc subiectul unei infracțiuni, este obligată ca motivarea să capete puterea unui act judecătoresc care nu va pune la îndoială legalitatea actului emis.

La fel, Colegiul penal lărgit atestă că, în sentință, prima instanță face trimitere și că: *"(..) inculpatul Mușchei Veaceslav, a fost provocat la săvârșirea infracțiunii de însași partea vătămată"*, alegație ce nu se încadrează conform spectrului legal reținut la caz, or, prin *"provocare"* – în sensul art. 94 alin. (1), pct. 11) Cod de procedură penală, se înțelege datele care sunt neadmise ca probe și, prin urmare se exclud din dosar.

În cauza dedusă judecății, se atestă că, *Mușchei Veaceslav*, a fost găsit vinovat și condamnat în baza art. 151 alin. (2), lit. d) Cod penal, pentru faptul că, la 29.08.2008, aproximativ la orele 03:00, împreună cu *Olaru Mihail* și *Mușchei Ina*, aflându-se în fața barului „Neptun” din or. Ungheni, ca rezultat a unui conflict care s-a iscat spontan cu XXXXX,

acționând prin intenție directă, dându-și seama de caracterul acțiunilor sale, prevăzând urmările, a dorit în mod conștient survenirea acestora, i-a aplicat părții vătămate lovituri cu pumnii și picioarele peste corp, cauzându-i conform raportului de expertiză medico-legală nr. 161 din data de 08 octombrie 2008 vătămări corporale grave.

În aceste circumstanțe expuse supra, gradul prejudiciabil al infracțiunii imputate inculpatului s-a determinat prin faptul existenței la caz a elementelor infracțiunii: *obiect, latura obiectivă, subiectul și latura subiectivă*, în care acțiunile inculpatului, au fost îndreptate direct și intenționat, spre aplicarea loviturilor cu pumnii și picioarele peste diferite părți ale corpului părții vătămate.

Prin urmare, Colegiul penal lărgit, conchide că, este inadmisibil ca o instanță judecătorească, la emiterea unei hotărâri judecătorești, să folosească terminologia penală și procesual penală, fără a ține cont de însemnătatea și conținutul acestora. Or, interpretarea extensivă defavorabilă și aplicarea prin analogie a Legii penale sânt interzise.

Astfel, Colegiul penal lărgit constată că, prima instanță nu a judecat fondul cauzei în conformitate cu rigorile prevăzute de Lege și a adoptat o hotărâre care nu cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția.

Conform art. 414 alin. (1), (5) și (6) Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, *verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel și se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în apel, nefiind în drept să-și întemeieze concluziile pe probele cercetate de prima instanță dacă ele nu au fost verificate în ședința de judecată a instanței de apel și nu au fost consemnate în procesul-verbal.*

În corespundere cu art. 419 Cod de procedură penală, *rejudecarea cauzei de către instanța de apel se desfășoară potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanță, care se aplică în mod corespunzător.*

Conform art. 417 alin. (1), pct. 8) Cod de procedură penală, *decizia instanței de apel trebuie să cuprindă temeuriile de fapt și de drept care au dus, după caz, la respingerea sau admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.*

Una din chestiunile de drept pe care urmează să le soluționeze instanța de apel este și faptul, *dacă normele de drept procesuale și penale au fost corect aplicate de către prima instanță.*

Astfel, dacă în cazul în care se constată încălcări ale prevederilor legale referitoare la chestiunile menționate, hotărârea instanței de fond urmează a fi desființată, cu rejudecarea cauzei.

Examinând actul judecătoresc emis de către **instanța de apel**, se constată că, aceasta nu a respectat prescripțiile de drept nominalizate, deoarece, potrivit descriptivului și dispozitivului deciziei contestate (pct. 4. din decizie), nu a reacționat în modul prevăzut de Lege asupra erorilor de drept comise de instanța de fond, repetându-le întocmai, nu a

desființat sentința și nu a rejudecat cauza potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanță, menținând o sentință nemotivată și neîntemeiată legal.

Prin urmare, contrar dispozițiilor legislației penale și procesual penale, instanța de apel, în decizia sa, nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apelul procurorului în susținerea cerințelor privind casarea hotărârii primei instanțe în partea motivării soluției de individualizare a pedepsei penale și a modalității de executare de către inculpatul *Mușchei Veaceslav* a pedepsei cu suspendarea executării pedepsei penale.

Colegiul penal lărgit atestă că, decizia instanței de apel trebuie să fie legală, întemeiată și motivată. Obligarea instanței să-și motiveze hotărârea pe cauzele penale rezultă din prevederile art. 6 § 1 din Convenția Europeană. Acest fapt presupune relevarea considerentelor și temeiurilor asupra concluziilor formate în rezultatul verificării hotărârii atacate, în raport cu motivele invocate de apelanți și cu temeiurile pentru apel prevăzute de Lege.

Astfel, instanța de apel avea obligația ca, în mod precis și explicit, prin argumente relevante și suficiente, să ofere un răspuns detaliat la fiecare motiv invocat în cererea de apel.

În acest sens, Colegiul penal lărgit consideră că, instanța de apel nu a motivat complet și obiectiv soluția de individualizare a pedepsei penale a primei instanțe. Astfel, ajungând la o concluzie eronată în ce privește menținerea sentinței, cu suspendarea condiționată a executării pedepsei de către inculpat.

Colegiul penal lărgit, conchide că, instanța de apel, a copiat și a admis erori similare ca și prima instanță, fără a se pronunța asupra soluției de individualizare a pedepsei penale și a modalității de executare de către inculpatul *Mușchei Veaceslav* a pedepsei cu suspendarea executării pedepsei stabilite, în acest fel, ignorând prevederile art. 417 alin. (1), pct. 8) Cod de procedură penală, unde *decizia instanței de apel trebuie să cuprindă temeiurile de fapt și de drept care au dus, după caz, la respingerea sau admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.*

Or, indicarea în decizie că: *"(...) Colegiul Penal va respinge solicitarea de apel formulată de partea acuzării privind agravarea pedepsei penale în privința inculpatului Mușchei Veaceslav, și anume de a stabili inculpatului pedeapsa sub formă de închisoare, cu executarea reală a acesteia, deoarece argumentele de apel invocate în acest sens nu susțin temeinicia soluției propuse, iar datele din dosarul penal ce caracterizează atât împrejurările comiterii faptei prejudiciabile, cât și personalitatea inculpatului indică în mod cert faptul că, realizarea scopului pedepsei penale este posibilă în condițiile aplicării unei pedepse penale sub formă de închisoare, cu suspendarea condiționată a executării pedepsei",* nu se încadrează conform rigorilor normei prevăzute la art. 414 alin. (5), 417 alin. (1), pct. 8) Cod de procedură penală, astfel, instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel.

La fel, instanța de apel, fără a lectura esența ”provocării” – în sensul Legii procesual penale, preluând motivarea primei instanțe în sensul declarat, a invocat că: ”(...) inculpatul Mușchei Veaceslav, a fost provocat la săvârșirea infracțiunii date de însuși partea vătămată XXXXX”, alegație pe care Colegiul penal lărgit nu o acceptă or, instituția ”provocării” în procesul penal poate fi admisă doar prin prisma prevederilor art. 94 alin. (1), pct. 11) Cod de procedură penală.

Reieșind din faptul că, instanța de apel, nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, hotărârea fiind expusă neclar, în ceea ce privește individualizarea modalității de executare de către inculpatul Mușchei Veaceslav a pedepsei cu închisoarea, Colegiul penal lărgit constată temeinicia prevederilor art. 427 alin. (1), pct. 6) Cod de procedură penală.

Cu referire la criticile recurentului, invocate prin prisma temeiului de recurs prevăzut de art. 427 alin. (1), pct. 10) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit atestă ca acestea sunt întemeiate.

Astfel, analizând soluția instanței de apel în raport cu argumentele recursului declarat și circumstanțele cauzei, Colegiul penal lărgit constată că instanța de apel la stabilirea modului de executare a pedepsei aplicate inculpatului Mușchei Veaceslav, nu a ținut cont în deplină măsură de prevederile art. 75 Cod penal, care prevede că persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în Partea Specială și în strictă conformitate cu dispozițiile Părții Generale a Codului penal.

În acest sens, Colegiul penal lărgit remarcă că, criteriile generale de individualizare a pedepsei sunt acele reguli, principii, prevăzute de Codul penal, de care instanța de judecată trebuie să țină seama la stabilirea felului, duratei ori a cuantumului pedepsei în cadrul operațiunii de individualizare a acesteia.

Așadar, Colegiul penal lărgit menționează că persoanei declarate vinovate trebuie să i se aplice o pedeapsă echitabilă, adică în limitele sancțiunii Legii în baza căreia persoana a fost condamnată.

Subsecvent, instanța este în drept să aplice și prevederile Părții Generale a Codului penal, inclusiv și ale art. 90 Cod penal, în cazul în care nu sunt careva impedimente.

Conform art. 61 Cod penal, pedeapsa penală este o măsură de constrângere statală și un mijloc de corectare și reeducare a condamnatului și se aplică persoanelor care au săvârșit infracțiuni, cauzând anumite lipsuri și restricții drepturilor lor.

Pedeapsa are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea acestuia, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni, atât din partea condamnaților, cât și din partea altor persoane.

Sub aspectul prevederilor legale enunțate, Colegiul penal lărgit statuează că pedeapsa este echitabilă atunci când ea impune infractorului lipsuri și restricții ale drepturilor sale, proporționale cu gravitatea infracțiunii săvârșite și este suficientă pentru restabilirea echității sociale, adică a drepturilor și intereselor victimei, statului și

întregii societăți, perturbate prin infracțiune.

Mai mult, pedeapsa este echitabilă și atunci când este capabilă de a contribui la realizarea altor scopuri ale pedepsei penale, cum ar fi corectarea condamnatului și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât de către condamnat, precum și de alte persoane.

Practica judiciară demonstrează că o pedeapsă prea aspră generează apariția unor sentimente de nedreptate, jignire, înrăire și de neîncredere în Lege, fapt ce poate duce la consecințe contrare scopului urmărit.

De asemenea, o pedeapsă prea blândă generează dispreț față de ea și nu este suficientă nici pentru corectarea infractorului și nici pentru prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni.

Potrivit dispozițiilor art. 90 alin. (1) Cod penal, dacă, la stabilirea pedepsei cu închisoare pe un termen de cel mult 5 ani pentru infracțiunile săvârșite cu intenție și de cel mult 7 ani pentru infracțiunile săvârșite din imprudență, instanța de judecată, ținând cont de circumstanțele cauzei și de persoana celui vinovat, va ajunge la concluzia că nu este rațional ca acesta să execute pedeapsa stabilită, ea poate dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate vinovatului, indicând numai de cât în hotărâre motivele condamnării cu suspendare condiționată a executării pedepsei și perioada de probațiune.

În acest sens, Colegiul penal lărgit amintește că raționamentul de aplicare a prevederilor art. 90 Cod penal, are la origine persoana și comportamentul acesteia până la săvârșirea infracțiunii, atitudinea și modul de manifestare a infractorului în fazele de urmărire penală și de judecare a cauzei, cum vinovatul își apreciază fapta social periculoasă încă de la momentul descoperii ei cum ar fi: conduita bună a infractorului; stăruința depusă pentru a înlătura rezultatul infracțiunii sau pentru a repara paguba pricinuită, comportarea sinceră în cursul procesului.

Față de considerentele enunțate, Colegiul penal lărgit conchide, că instanța de apel la individualizarea pedepsei inculpatului nu a ținut cont în măsură deplină de principiile generale de individualizare a pedepsei și de toate circumstanțele importante pentru soluționarea justă a cauzei.

Colegiul penal lărgit constată că la individualizarea pedepsei penale stabilite inculpatului în prezenta speță, instanța de apel nu a indicat motive clare ce au stat la baza concluziilor privind posibilitatea aplicării prevederilor art. 90 Cod penal în raport cu personalitatea inculpatului, care a comis o infracțiune gravă, nu este la prima abatere de la Legea penală, acesta fiind anterior condamnat, fapt confirmat prin hotărârile:

- XXXXX XXXXX din **XXXXX**;

- XXXXX.

La fel, se atestă că, potrivit referinței ofițerului operativ de Sector al SP or. Ungheni al CPR Ungheni, S. Șmiglu, *Mușchei Veaceslav*, la locul de trai este caracterizat negativ de către vecini și cunoscuți, este o persoană agresivă și vulgară (f. d. 57, Vol. I).

Astfel, Colegiul penal lărgit reține că instanța de apel la analiza

condițiilor privind aplicarea art. 90 Cod penal, insuficient a abordat personalitatea inculpatului, ce reprezintă condiția esențială care urma a sta la originea concluziilor privind iraționalitatea executării reale a pedepsei cu închisoare. Respectiv, urmează a fi apreciate cumulul circumstanțelor sus nominalizate, în cât, persoanei vinovate de săvârșirea unei infracțiuni, să-i fie stabilită o pedeapsă legală, proporțională și echitabilă în raport cu fapta comisă, în strictă conformitate cu prevederile art. art. 6, 7, 61, 62, 75 - 78 Cod penal.

La rejudecarea cauzei, instanța de apel urmează să se conducă obligatoriu de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, care prevăd procedura de rejudecare și limitele acesteia: să se pronunțe la modul cuvenit și în strictă conformitate cu prevederile Legii procesual penale asupra tuturor motivelor invocate în apelurile declarate; să procedeze la individualizarea pedepsei penale în conformitate cu prevederile Legii; să verifice și să aprecieze detaliat probele administrate, să le dea apreciere cuvenită în ansamblu, cu argumentarea admisibilității sau inadmisibilității fiecărei probe examinate și cu expunerea motivată asupra cuantumului prejudiciului moral, să elucideze faptele importante pentru soluționarea justă și promptă a cauzei date; să-și argumenteze clar concluziile sale în decizia adoptată, ținând cont de motivele casării deciziei atacate, de practica unitară în acest domeniu, precum și de practica relevantă a CtEDO, să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art. 417 Cod de procedură penală.

8. În conformitate cu art. art. 434, 435 alin. (1), pct. 2), lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit

D E C I D E :

Se admite recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de Circumscripție Chișinău, *Popov Oleg*.

Se casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 28 februarie 2022, în cauza penală în privința lui **Mușchei Veaceslav XXXXX** și se dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune căilor de atac.

Decizia motivată, semnată la 28 februarie 2023, pronunțată la 16 martie 2023.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Plămădeală Ghenadie

Catan Liliana

Cobzac Elena

Boico Victor